

Jan II Dobry

Wzór gospodarności i poszanowania poddanych. Systematycznie rozszerzał drogą pokojową swoje włości, które objęły na Górnym Śląsku obszar 12 tysięcy kilometrów kwadratowych. Wielki lokalny patriota i przywódca. Wydany przez niego Przywilej Ziemi miał charakter Konstytucji Górnego Śląska w praktyce realizowanej, która o ponad 50 lat wyprzedzała Konstytucję amerykańską oraz polską będącą ewenementem w centralizowanej monarchii Habsburgów. Ordunek Górny (niem. Bergordnung) http://pl.wikipedia.org/wiki/Ordunek_G%C3%B3rny regulował oraz stymulował rozwój działalności gospodarczej

Jan II Dobry był synem księcia opolskiego [Mikołaja I](#) i Magdaleny, córki Ludwika II ks. legnicko-brzeskiego, był ostatnim przedstawicielem [opolsko-raciborskiej](#) linii [Piastów](#).

Życie i działalność polityczna [\[edytuj\]](#) | [\[edytuj kod\]](#)

Rządy w księstwie opolskim objął po śmierci ojca i najstarszego brata [Ludwika](#) w [1476](#) r. Początkowo sprawował władzę wspólnie z młodszym bratem [Mikołajem II](#). Wkrótce jednak zapewne jeszcze w [1476](#) r. bracia podzieliли się swoją władzą w ten sposób, że Jan objął rządy w Opolu, Strzelcach i zastawionym księżętom opolskim Brzegu, zaś Mikołaj w Niemodlinie. Podział ten był jednak tylko formalnością, gdyż obaj bracia w dalszym ciągu współdecydowali o losach całego dziedzictwa Mikołaja I.

W ciągu swojego długiego ponad siedemdziesięcioletniego życia Jan II doprowadził niewielkie księstwo opolskie do znacznego rozwoju gospodarczego. Nie bez znaczenia były również zakupy coraz to nowych terytoriów na [Górnym Śląsku](#), przez co książę stał się władcą niezwykle potężnym.

Pierwsze lata rządów księcia opolskiego nie zapowiadały jednak tak dużego sukcesu. Wprawdzie już w [1477](#) r. razem z Mikołajem kupili od [książąt oleśnickich](#) ziemię [prudnicką](#), lecz cztery lata później w [1481](#) r. na skutek nacisku książąt legnickich bracia musieli wyrazić zgodę na wykup zastawionego w [1450](#) r. ich ojcu Brzegu.

W [1497](#) r. zginął tragicznie – ścięty na rozkaz [Kazimierza II cieszyńskiego](#), [Henryka Ziębickiego](#) i [biskupa wrocławskiego Jana Rotha](#) - brata Jana [Mikołaja II Niemodlińskiego](#). Śmierć Mikołaja bardzo dotknęła Jana, który na wieść o wydarzeniach w [Nysie](#) zaczął gromadzić wojska, by krwawo pomścić brata. Tylko na skutek zabiegów dyplomatycznych [Władysława Jagiellończyka](#) i w związku z brakiem poparcia wojny u sąsiadów księcia opolskiego, udało się zażegnać wybuch walk zbrojnych.

Powiększanie księstwa [\[edytuj\]](#) | [\[edytuj kod\]](#)

Kolejne lata Jan II Dobry poświęcił rozwojowi terytorialnemu swojego państewka. Dobre, gospodarne rządy umożliwiły bowiem księciu opolskiemu wykup od zadłużonych najczęściej książąt śląskich części ich dziedzictwa. W ten sposób w ciągu zaledwie kilkudziesięciu lat Jan II stał się właścicielem niemal większości Górnego Śląska. Poza jego władzą pozostał wyłącznie [Cieszyn](#) rządzony przez miejscową [linię Piastów](#), oraz przyłączony do [Polski Oświęcim](#). Rozrost księstwa następował powoli, ale nieustannie, a zakupy przypadły w większości już po zgonie Mikołaja: w [1494](#) r. kupił ziemię gliwicką, rok później księstwo toszeckie, w [1497](#) r. po zgonie Mikołaja dołączył do księstwa Niemodlin, w [1498](#) r. odkupił od Jana Starszego z Żerotina Bytom oraz zamek [Świerklaniec](#) z przyległościami, wreszcie w [1509](#) ziemię [kozielską](#).

Zabiegi o Racibórz [\[edytuj\]](#) | [\[edytuj kod\]](#)

W ten sposób cała południowa granica oparła się o rządzone przez książąt z dynastii [Przemysłidów księstwo raciborskie](#). Pierwsze umowy o ścisłej współpracy z rządzącym w Raciborzu księciem [Janem V](#) zostały zawarte jeszcze w [1478](#) r. Do ścisłej współpracy doszło jednak dopiero po śmierci Jana i jego synów [Mikołaja VI](#) oraz [Jana VI](#) w [1506](#) r., kiedy władzę osiągnął najmłodszy [Walentyn](#). Najważniejszy układ został zawarty w [1511](#) r., kiedy [bezdziety](#) Walentyn zgodził się zawrzeć z również bezdziety Janem [układ o przeżycie](#). Układ potwierdzony przez króla czeskiego Władysława Jagiellończyka wszedł w życie po śmierci Walentyna w [1521](#) r. Dzięki połączeniu księstwa raciborskiego z opolskim państwo Jana II objęło swoim zasięgiem obszar od [Ścinawy Niemodlińskiej](#) i [Nysy Kłodzkiej](#) na zachodzie, [Sudety](#) i [Wisłę](#) na południu, i granicę z Polską na wschodzie i północy. Stanowiło to terytorium wielkości 12 000 kilometrów kwadratowych.

Jan II od początku był orędownikiem polskości i kultury polskiej, utrzymywał stały kontakt z królami polskimi [Janem Olbrachtem](#), [Aleksandrem Jagiellończykiem](#) i [Zygmuntem Starym](#). Istnieją nawet przypuszczenia, że książę opolski znał wyłącznie [język polski](#) oraz urzędowy na Śląsku [czeski](#).

Książę raczej nie lubił opuszczać terytorium księstwa. Znany jest tylko jeden przypadek, ale za to dość niezwykły, wyjazdu Jana z kraju. Było to w [1476](#) r., kiedy Jan udał się do króla Apulii Ferdynanda po małżonkę dla króla węgierskiego [Macieja Korwina](#).

Pasją Jana było polowanie w górnośląskich lasach. Na ten cel wydawał zresztą ogromne sumy pieniędzy.

Przywileje^[edytuj | edytuj kod]

Jan II dbając o gospodarczy rozwój swojego władztwa wydawał liczne przywileje, z których największy rozgłos zyskał zawierający 72 artykuły [Ordunek Gorny](#) z [16 listopada 1528](#) r. Wydany w Opolu dokument był przywilejem gwareckim mającym na celu rozwój górnictwa kruszcowego, które wydatnie zasilało skarb książęcy. W zamian za przywileje dla miast i gwarków, książę otrzymywał część zysków z kopalni. Wtedy również powstały m.in. [Tarnowskie Góry](#), które dzięki temu przywilejowi stały się jednym z większych miast Górnego Śląska. Na rok przed swoją śmiercią w [1531](#) r. Jan II wydał też przywilej ziemski, w którym brał m.in. w obronę chłopów przed uciskiem ze strony [szlachty](#) (tzw. [Przywilej Hanuszowy](#)).

Zabiegi o spadek^[edytuj | edytuj kod]

Jan II nigdy się nie ożenił i nie miał następców. Powodem według wiarygodnych źródeł była [impotencja](#). W związku z tym dwór książęcy w Opolu na wiele lat przed śmiercią Jana stał się miejscem rywalizacji różnych władców mających nadzieję na intratny spadek. Każda choroba Jana z miejsca powodowała ożywioną korespondencję między zainteresowanymi i ich nerwowe ruchy. Kandydatami do objęcia [schedy](#) po [bezdziety](#) księciu byli królowie czescy (po [1526](#) r. byli to [Habsburgowie](#)), burgrabia [Pragi](#) Zdenko Lew, [Kazimierz II cieszyński](#) i [Fryderyk II legnicki](#). Początkowo najmniejsze szanse dawano jeszcze jednemu kandydatowi – księciu [Jerzemu Hohenzollernowi](#). Potrafił on jednak uzyskać poparcie [Ludwika Jagiellończyka](#), a zwłaszcza wejść w łaski starzejącego się Jana. Sprawa następstwa pogmatwała się wprawdzie po [1526](#) r. w związku ze śmiercią Ludwika i objęciem tronu czeskiego przez [Ferdynanda I Habsburga](#). Dopiero układ praski z [17 czerwca 1531](#) i 183 333 guldenów przekonały króla czeskiego na postawienie na Jerzego Hohenzollerna. [Habsburgom](#) chodziło przede wszystkim, by cały olbrzymi majątek ruchomy Jana dostał się w ich ręce, co też istotnie Ferdynand zagwarantował sobie w układzie praskim.

Ostatni opolski Piast Jan II Dobry umarł bezpotomnie [27 marca 1532](#) w Raciborzu, a został pochowany w kościele św. Krzyża w Opolu.

Po jego śmierci księstwo opolsko-raciborskie dostało się w całości w ręce Jerzego Hohenzollerna. Majątek ruchomy zgodnie ze wcześniejszymi układami został natomiast wywieziony do Wiednia.

[http://pl.wikipedia.org/wiki/Jan_II_Dobry_\(ksi%C4%85%C5%BC%C4%99_opolski\)](http://pl.wikipedia.org/wiki/Jan_II_Dobry_(ksi%C4%85%C5%BC%C4%99_opolski))

http://opole.gazeta.pl/opole/1,35106,6490377,Walka_o_skarby_opolskie_po_Janie_Dobrym.html

Ilustrowana historia Śląska w zarysie autor Jan Hanh wadana przez Narodową Oficynę Śląską w 2012